

ІНСТИТУЦІЇ ЄС

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено функціонування інституційної системи в процесі реалізації політики розширення; проаналізовано діяльність таких основних інституцій Європейського Союзу як Європейська Рада, Рада, Європейська Комісія та Європейський Парламент в інституційній системі ЄС; допоміжні інституції в процесі розширення Євросоюзу.

Ключові слова: Європейська інтеграція, інституції Європейського Союзу, інституційна система ЄС, розширення ЄС, Європейська Рада, Рада, Європейська Комісія, Європейський Парламент, регуляторна політика, вироблення політики.

Abstract

The functioning of the institutional system in the process of implementation of the enlargement policy is investigated; the activities of such main institutions of the European Union as the European Council, the Council, the European Commission and the European Parliament in the EU institutional system have been analyzed; ancillary institutions in the process of EU enlargement.

Keywords: European integration, EU institutions, EU institutional system, EU enlargement, European Council, Council, European Union Commission, European Parliament, regulatory policy, policy making.

Вступ

Метою є розглянути та проаналізувати інформацію пов'язану з основними інституціями Європейського Союзу. Інституції Європейського Союзу – це органи ЄС, які представляють і забезпечують загальні для всіх країн-членів інтереси. Актуальність теми полягає в першу чергу підвищенню останнім часом інтересу до ЄС, про його підґрунтя та методи функціонування. Розглянута проблема набуває все більшого значення в сьгоднішньому суспільстві. Об'єктом дослідження є історія утворення та інституції ЄС. Предметом дослідження є методи функціонування інституцій у ЄС.

Результати дослідження

Інституції Європейського Союзу — органи Європейського союзу, які представляють і забезпечують загальні для всіх країн-членів інтереси. На даний момент по всіх домовленостях, що пов'язують усі країни-члени на загальних положеннях, сформовані сім головних керівних органів ЄС.[1].

Більшість установ ЄС були створені разом з появою Європейської спільноти з вугілля та сталі 1950 р. Зміни у структурі відбулися під час періоду переходу влади від Ради до Парламенту. Головна роль Європейської комісії полягала в тому, щоб бути посередником між двома інституціями. Проте, Комісія почала ставати більш підзвітною Парламенту: 1999 р. він змушує піти у відставку Комісію Сантера і робить зміни в пропонуваній Комісії Баррозу 2004 р. Розвиток Інституцій Європейського Союзу разом з поступовими змінами та угодами, є свідченням еволюції без єдиного чіткого плану. Том Рейд і Вашингтон Пост коментують систему Інституцій ЄС:

Перша інституція виникла на початку 1950-х рр. разом з появою Європейської спільноти з вугілля та сталі. Вона базувалася на декларації Робера Шумана, в якій було запропоновано об'єднання європейських країн під єдиним керівництвом вугільних і сталеплавильних ресурсів передусім Франції та Німеччини. Спільнота була спроектована з метою створення ринків збуту сталі, вугілля та інших матеріалів, необхідних для ведення війни. Ці ринки були б під контролем наддержавного органу з метою заохочення миру й економічного розвитку. Перші інституції Європейської спільноти, були підпорядковані незалежному виконавчому Вищому Управлінню, за діяльністю якого спостерігав і контролював Європейський суд [2].

Для врівноваження влади Вищої Ради було запропоновано організація двох органів. З цією метою була створена Загальна Асамблея за пропозицією Жана Моне, до якої входило 78 національних парламентаріїв і Рада Міністрів — міжурядовий орган, покликаний узгодити національну політику європейських держав.

Протягом наступних років зазнали змін Європейський Суд і Європарламент. Пізніше до інституцій додався ще один орган — Єврокомісія. Французький уряд запропонував обмежити владу Вищого Управління, надаючи Раді більші повноваження в контролі виконавчої влади. [3].

1967 р. за Договором злиття ці спільноти були перетворені на Європейські Спільноти. Інституції були створенні у межах Європейської економічної спільноти, зокрема чинна Комісія була перетворена на Комісію спільноти. За Римськими договорами Загальна Асамблея, яку спочатку перейменували на Парламентську Асамблею, а згодом на Європарламент, стала виборчим органом.

Маастрихтський договір розширив владу Ради і надав їй ключову роль в «двох нових стовпах» Європейської спільноти, побудованих на міжурядових принципах. Лісабонський договір 2009 р. збільшив повноваження Європарламенту. Були введені нові правила розподілу місць у цій інституції. Посада Верховного Представника була об'єднана з Європейський Комісаром із зовнішніх стосунків.

Призначення Президента Комісії залежить від результатів останніх виборів в ЄС. У Раді Міністрів рішення ухвалюється кваліфікованою більшістю. [4].

2009 р. Європейська Рада стала однією з офіційних установ ЄС. Було запроваджено пост Президента Європейської Ради. Так само зазнав деяких змін Європейський Суд . Окрім того, Європейський центральний банк перетворився на повноцінний орган ЄС. [5].

На терені Європейського Союзу існує три інституції, що є відповідальними за виконавчу та законодавчу владу. Рада ЄС репрезентує уряд, Європарламент — народ, а Комісія відповідає за інтереси Європи. Рада і Парламент подають запит до Єврокомісії на створення законопроекту. Єврокомісія ознайомлюється і складає проект, який потім розглядається Парламентом і Радою [6].

Європейська рада – спрямовують і спонукають:

- зустріч на вищому рівні глав держав чи урядів, Голови Європейської Ради і Президента Європейської комісії

- дає необхідний політичний стимул для розвитку Союзу і встановлює її загальні цілі та пріоритети

- не відноситься до виконавчої влади

- базується в Брюсселі

Рада Європейського Союзу – законодавча влада:

- діє спільно з Європарламентом як законодавчий орган

- спільно з Європарламентом здійснює контроль над бюджетом

- забезпечує координацію широкої економічної та соціальної політики і встановлює принципи Спільної зовнішньої та безпекової політики

- укладає міжнародні угоди

- базується в Брюсселі

Європейський парламент – законодавча влада:

- діє спільно з Радою ЄС як законодавчий орган

- спільно з Радою ЄС здійснює контроль над бюджетом і остаточно затверджує його

- здійснюють демократичний контроль над інституціями, включаючи Європейську комісію та затверджує членів Комісії

- пленарні засідання проходять у Страсбурзі і Брюсселі

Європейська комісія – виконавча влада:

- є вищим органом виконавчої влади

- надає пропозиції щодо нового законодавства до Європарламенту та Ради ЄС

- реалізовує політику

- розпоряджається бюджетом

- забезпечує дотримання Європейського права

- узгоджує міжнародні угоди

- базується в Брюсселі

Суд справедливості Європейського Союзу – судова влада:

- забезпечує однакове застосування і тлумачення Європейського права

- має право вирішувати правові спори між державами-членами, установами, підприємствами та приватними особами

- базується у Люксембурзі
- Європейський центральний банк – центральний банк:
- спільно з національними центральними банками утворює Європейську систему центральних банків і тим самим визначає грошову політику єврозони
- забезпечує цінову стабільність в євзоні шляхом регулювання грошової маси
- базується у Франкфурті-на-Майні
- Європейський суд аудиторів - фінансовий контроль:
- перевіряє належне виконання бюджету
- базується у Люксембурзі

Висновки

Євросоюз – це не держава, що має замінити існуючі держави, і він також значно більший за будь-яку міжнародну організацію. Країни, що входять до його складу, заснували спільні інституції, яким було делеговано частину їхніх суверенних повноважень, завдяки чому стало можливо демократично приймати рішення з конкретних питань, які становлять спільний інтерес, на європейському рівні. Європейський Союз створив спільну валюту, динамічний спільний ринок, в якому люди, послуги, товари і капітал пересуваються вільно. Він намагається зробити так, щоб внаслідок соціального прогресу та справедливої конкуренції якомога більше людей могли скористатися перевагою спільного ринку.

Європейський союз складається з 6 основних інституцій:

- Європейська рада
- Рада Європейського Союзу
- Європейська комісія
- Суд справедливості Європейського Союзу
- Європейський центральний банк
- Європейський суд аудиторів

Вони містять чітко розділені обов'язки, що дає змогу успішно функціонувати даній організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Історія Європейського Союзу [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: http://uk.wikipidea.org/wiki/Історія_Європейського_Союзу. - Назва з екрану.
2. Інформація про європейський союз[Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <http://www.library.te.ua/proekti/european-center/info-es>. - Назва з екрану.
3. Право Європейського Союзу / С.Дахно. – К. : ООО «Центр навчальної літератури», 2017. – 416 с.
4. The history of the European Union [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <https://historiasglo20.org/Europe/antecedent2.htm>. - Назва з екрану.
5. Інституції Європейського Союзу [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: http://www.cent.dn/docs/EU_institutions.pps. - Назва з екрану.
6. Інституції Європейського Союзу [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: http://wikiwand.com/uk/Інституції_Європейського_Союзу. - Назва з екрану.
7. Корнієнко В. О. Партійна ідеологія: система цінностей, або синдром «суспільної кататонії»? [Текст] / В. О. Корнієнко, С. Г. Денисюк, О. В. Буряченко // Гілея : збірник наукових праць [гол. ред. В. М. Вашкевич]. — К. : ВІРУАН, 2017. — Вип. 117. — С. 253–260.
8. Політологія для вчителя : навч. посібн. для студ. педагогічних ВНЗ / за заг. ред. : К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. – К. : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406 с.
9. Корнієнко В. О., Денисюк С. Г. Формування європейської ідентичності: аргументи для України. Політологічний вісник. Вип. 80. Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка, 2018. С. 20-35.

Король Богдан Сергійович — студент групи ЗПІ-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: korol07.01@gmail.com.

Степовий Владислав Богданович — студент групи ЗПІ-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, email: vlad.stepoviyl@gmail.com.

Корнієнко Валерій Олександрович — кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Korol Bohdan S. — Department Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: korol07.01@gmail.com.

Stepovyj Vladyslav B. — Department Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: vlad.stepoviyl@gmail.com.

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.